

GAZETA POŁUDNIOWO-PRUSKA.

Nro. 44.

w Sobotę dnia 31. Maia Roku 1800.

z Berlina d. 27. Maia.

Najjaśniejszy Król wyjechał zeszłej niedzieli rano o godzinie 5 wraz z Najjaśniejszym Królewiczem Henrykiem, Bratem swoim, na rewią do Stargardu.

Wczoray po południu wyjechała z tu-tejszey stolicy Najjaśniejsza Królowa do Potsdamu dla przepędzenia tam czasu pod czas nieprzytomności swego Najjaśniejszego Małżonka.

z Paryża d. 16. Maia.

Oto są urzędowe raporta względem bataliow stoczonych dnia 5 i 9. Maia pod Möskirch i Biberach w Szwabii:

Generał Dessolles do Ministra wojen-nego. Z główney kwatery w Bibe-rach dnia 10. Maia.

Obywatelu Ministrze!

„Generał naczelnik chcąc ścigać iak nuy-prędzey nieprzyziaciela w iego retyradzie, wydał armii rozkaz do marszu po batalii dnia 3. Dnia 4. stanął nieprzyziaciel nad rzeką Rente, i francuzka armia nie mogła go doścignąć w owym dniu. Dnia 5. ruszy-ła znowu armia daley do Möskirch. Nie-pryziaciel ścignął tam wielką potęgę i li-czną artyleryą, która broniła lasu Gre-mbach, które stanowisko generał Lecour-be przemógł, odparłszy nieprzyziaciela, mi-

mo nuyzaciętszy iego opor do Möskirch; to miejsce opanowały nasze woyska. Gdy przednia część dywizyi generała Delmas wspierała prawe skrzydło, a dywizya gene-rała Bastoul rozszerzyła się pod wsią Gre-mbach, nieprzyziaciel usiłował otoczyć lewe skrzydło tych dywizyow przez liczny korpus i wiele artyleryi. Jego popędliwy atak był by się pewnie udał; lecz nasze woyska pod dowództwem generała Moreau posilkowa-ły nasze lewe skrzydło z owym zimnym i nieustraszonym męstwem, które zwycięstwo nakazuie. Będąc przymuszone 3 razy od-mienić front, manewrowały z nuywiększą spokojnością wśród nuyokropnieyszego o-gnia nieprzyziacielskiego, i odparły 3 razy Austryakow. Nieprzyziaciel wymierzył szcze-gólniey swoje usiłowania przeciwko genera-łowi Delmas, lecz talenta tego generała, iego waleczność i odwaga iego woysk uczy-niły ie bezskutecznemi. Batalia trwała ie-szcze, gdy dywizya generała Richepau-se na poboioiwisku stanęła. Woyska nasze wzmoznione tym korpusem uderzyły znowu na nieprzyziaciela, i przymusiły go do rety-rady. Nieprzyziaciel cofnął się w nocy przez Siegmaringen za Dunay. Strata nieprzy-ziacielska w tym dniu (5. Maia) wynosiła 3 do 4000 zabitych i rannych, blisko 3000 niewolnikow, i 5 armat. Jedna dywizya z

środku armii ścigając nieprzyjaciela, zabrała mu jeszcze nazajutrz 1500 niewolników." . . .

(podp.)

Dessolles.
w Biberach dnia
10. Maia.

Obywatelu Ministrze!

„Mało mamy przykładów tak zaciętego oporu, jak jest nieprzyjacielski, i inwazyi tak dzielnie przyprowadzonej do skutku, jaką armia reńska uczyniła. Należało się spodziewać po dwóch bataliach pod Engen i Moskirch, iż generał Kray cofnie się za rzekę Iller, a z tamąd do swego oszańcowanego obozu pod Ulm. Lecz po swoich dwóch krwawych klęskach stanął forsovnym marszem w linii nad rzeką Riess, i dnia 9. Maia spotkał się z nim korpus generała St. Cyr., i rezerwa, walcząc z nim. Nieprzyjaciel obsadził był wzgorki powyżej rzeki Riess. Ledwo Baraguay d'Hillier i inna dywizya korpusu generała St. Cyr wmaszerowały kolumnami do boru, wpędziły natychmiast nieprzyjaciela w głęboki wąwóz formujący rzekę, i wkroczyły do samego miasta Biberach. Gdy generał Richepouse wytrzymujący przez 4 godziny moenz kanonadę, widział, iż został wspartym, przebrnął rzekę z swoimi wojskami, i wszedł na nieprzystępne prawie góry, panujące nad miastem Biberach. W tym samym czasie kazał maszerować po nad brzegiem kawalerji, która dla bagnisk nie mogła przeprowić się przez rzekę, kawalerja wspomniona przeszedłszy przez most, zabrała za pomocą śmiałego manewru tył austriackiej piechocie, która się jeszcze broniła. To odważne poruszenie kawalerji przyłożyło się nie mało do zwycięstwa. Nieprzyjaciel cofnął się, zostawivszy na poboiowisku blisko 3000 niewolników, i przynajmniej 2000 zabitych. A tak okolica Biberach

zaszczyconą została przez dwa sławne zwycięstwa, raz, gdy armia reńska przez piękną retyradę zwrocila na siebie oczy całej Europy, i teraz, gdy ogromniejsza niż pierwey wgląd Niemiec wdziera się. Armia maszeruje tak prędko, iż mało mamy czasu do spisania piędnych czynow dnia każdego." . . .

(podp.)

Dessolles.

Armia pod kommandą Konsula Buonaparte wkracza razem z 5 czyli 6 stron do Piemontu i Lombardji. Jedna kolumna maszeruje przez górę S. Gotarda, druga przez górę S. Bernarda, trzecia przez górę Cenis, czwarta stoi pod Exiles, a piąta pod Niceą. Planem Buonaparte jest przywrocic Cisalpińską Rzpliteę, złączyć z nią Liguryą i inne włoskie kraie, aby była w stanie utrzymać swoją niepodległość. Z Dijon idą wojska rezerwowe poczęściej na wozach extra-pocztą do Genewy i Włoch. Pierwszy Konsul bawił się tylko 36 godzin w Genewie, z tamąd udał się do Lauzanny dla odprawienia rewii. Genua, podług doniesień z Nicei dnia 8. Maia, otrzymała żywność na cały miesiąc, i twierdzy Sawonie dowożą codzien żywność. Generał Melas czyni już wszystkie przysposobienia do zaclonienia Piemontu i Medyolsnu. Mężowie, którzy to wiedzieć mogą, zapewniają, iż pierwszy atak miał nastąpić we Włoszech dnia 14. albo 15. Rozumiemy, iż Buonaparte odda Królowi Sardyńskiemu jego Państwo. Jakoż redaktor umieścił jeszcze onegdaj następujący ważny wypis: „Jak tylko dowiemy się, iż Król Sardyński w samej rzeczy wezwany został do objęcia rządu nad swemi Państwami, tak dowiemy się razem, iż winien on to jest temu tylko mężowi, którego wspaniałe wyobrażenia zmierzają do wszystkich środków mogących przywrocic Europie pokoy." Uważając to wszystko, nie dziwuymy się, iż Buonaparte pisal

z Genewy do swojej matki, iż jego pierwszy list będzie zapewne datowany w Medyolanie, że otrzyma pokoy za miesiąc ieden, albo go nakaze nieprzyjacielowi w przeciągu 3 miesięcy. Głoszą, iż minister wojenny Carnot oddał generałowi Moreau inny nowy plan, gdyż pierwszy wydany został Austryakom. — Obywatel Borton kommanderujący dawniej artylerją w Mantui, powrócił tu z niewoli. Nie chciał on ieden podpisać kapitulacyi, i zapewnia, iż Mantua podczas poddania się miała jeszcze żywność na 11 miesięcy, że iey szanśce znajdowały się w najlepszym stanie, że kommandant Foissac Latour zabrał z sobą 18,000 frankow. Ten zdrajca cieszy się spokojnie w Niemczech owocem swej zdrady, i żyje zawsze z Hrabinią d'Artois.

Pierwszy Konsul Buonaparte wyjechał już z Lauzanny dnia 13. Tego samego dnia miała przeprowić się przez Alpy przednia straż armii rezerwowej pod generałem Lasne. — Generał Davoust i obywatel Talién przybyli z Egiptu do Toulonu.

Niepodobną jest rzeczą do wiary, iak wielkie ma zaufanie Buonaparte w całej Francyi. Przez łagodne namowy dokazał on tego, czego Dyrektoryat dokazać nie mógł przez najsurowsze ustawy. Konfrybenci zbiegają się z wszystkich okolic Rzeczypospolitey do miejsca im przeznaczonego, umundurowani zupełnie. Imie Buonaparta lepszą jest hypoteką, niż wszystkie ofiary i przyrzeczenia dawnych rządów. Rząd ma wszędzie kredyt i wiare.

z Szwajcaryi d. 5. Maia.

Francuzki minister Rheinhard wezwał w tych dniach do siebie po kilku członków każdej partyi, oświadczywszy im; „iż niniejszy stan Helwecyi, interese wolności i

systematu reprezentującego, wymagają koniecznie, aby rady przestały zatrudniać się konstytucją, którey prawidła są nieprzyzwoite i piezdatne do wykonania; tudzież, aby rząd tymczasowy żądał odłożenia sesyow ciała prawodawczego i wyznaczenia kommissyi, któraby slosowną do potrzeb konstytucją przysposobiła, lecz iey zupełnie nie kończyła.”

Zapewniają, iż przeciw takowemu oświadczeniu ministra obywatele Mütet i Secretan, przyjaciele Jakubińskiej konstytucyi, protestowali się i powiedzieli, iż ciało prawodawcze nie uczyni ani pierwszego ani drugiego. Jeden z nich żądał urzędowey noty ministra; lecz ponieważ nie francuzki minister, ale obywatel Rheinhard wspomniane oświadczenie uczynił, przeto słusznie żądana nota nie mogła być wydana.

z Włoch d. 8. Maia.

Potwierdza się nieiako, iż Genua odfieczoną została. Znaczne posiłki generała Suchet otrzymane z południowey Francyi, i jego ustawiczne ataki na generała Elsnitz przymusiły nakoniec generała Melas do pomaszerowania z swoją główną armią ku Malera i Finale. Także Massena nie pozwala długo spoczywać Austryakom, i uczynił znowu dnia 27. wycieczkę.

W Neapolu zawieszono wśród powszechney radości ludu nowy Papieżki herb na pałacu tamtejszey Nuncyatury; illuminacye z tego powodu trwały przez 3 noce.

z Inspruck d. 8. Maia.

We Włoszech biorą rzeczy wcale inny obrot. Z strony Nicei naciera generał Suchet coraz mocniej na generała Elsnitz, tak dalece, iż Melas musiał pomaszerować przeciw niemu z główną armią. Z strony Sawoi maszerują generałowie Loisson i

Vatrin, i dla tego generał Melas był przymuszonym posłać generałowi Dedovich znaczne posiłki. Nareszcie z strony Genewy zbliżają się już 3 mocne nieprzyjacielskie kolumny.

Od brzegow wyższego Renu
d. 17. Maia.

Generał Kray maszerując do Ulm, natrafił dnia 11. korpus Francuzow, z którym stoczył potyczkę, i przymusił Francuzow do cofnienia się za rzekę Iller z stratą kilku armat. Generał Kray miał dnia 11. pod Ulm 20,000 piechoty i 13,000 kawalerii, oprócz korpusu generała Starray. Półkownik Williams rozbroił swoją flotylę na jeziorze Konstancyjskim. W Donauwerth dostało 6000 Austryakow rannych rozkaz udania się wodą do Ratzbony, dokąd także idzie większa część bagażow armii. W Donauwerth panuje wielka trwoga. Kassa wojskowa, kancelarya, bagaże i składy przechodziły dnia 15. przez to miasto w głąb Szwabii, także 3 do 4000 wojska austryackiego rozmaitego gatunku maszerowało przez to miasto w małych dywizjach, i zdaie się, iż to są rozproszeni żołnierze.

Od brzegow Renu d. 20. Maia.

W Strażburgu ogłoszone zostały dwa następujące telegraficzne doniesienia:

„Poraziliśmy znowu nieprzyjaciół dnia 9. i opanowaliśmy Biberach. Zabraliśmy im 2000 niewolników i zdobyliśmy 9 armat. Armia maszeruje do Ulm.”

(podp.) Moreau.

„Prawe skrzydło armii kommanderowane przez generała Lecourbe, wypędziło nieprzyjaciela z Memingen dnia 11. Maia, zabrawszy mu 2000 niewolników.”

(podp.) Moreau.

Pierwszy Konsul spodziewany był dnia 10. w Lauzannie; tego samego dnia maszerowało przez Lauzannę 30,000 Francuzow do Wallii, za którymi ma jeszcze maszerować 15,000. Generałowie Marescót i Vatrin rekognoskowali góry Ś. Bernarda i Simplon, przez które armia wkroczy zapewne do Piemontu. Między wozami idącymi za tą armią, widziano wiele takowych, na których wyrażone jest: Straż Konsulow.

Minister wojenny Carnot przejeżdżał dnia 11. z głównej kwatery generała Moreau, przez Schafhausen, Zurich, do Bern i Genewy.

z Niemiec d. 19. Maia.

Rozchodzi się tu wcale nadspodziewana i ciemna pogłoska o zawartym zawieszeniu broni. Mowią, iż minister wojenny Carnot udał się w tym celu do armii reńskiej.

Główna kwatery armii cesarskiej znajdowała się dnia 10. między Ulmem i Günzburgiem. Generał Kray stoi na jednej stronie fortecy Ulm, a generał Starray na drugiej stronie. Aż do dnia 13. panowała spokojność w okolicach Ulm, gdzie się armia cesarska ściągnęła. Zdaie się, iż obydwie nieprzyjacielskie armie, strudzone 11 dniową walką, czują potrzebę spoczynku, nie myśląc już od 2 dni o żadnej nowej potyczce. Generał Moreau stoi z środkiem armii powyżej Biberach, lewe skrzydło pod generałem St. Susanne rościąga się przez Laupheim i za Dunajem ku Blaubenzen, a prawe skrzydło pod generałem Lecourbe stoi pod Leutkirch, Kempten, Isny, Wangen, Rawensburg i t. d.

Głoszą, iż Xiążę Reufs przeniósł swoją główną kwaterę do Füssen. Generał Hiller ma kommanderować pod Bregentz. W Tyrolu i Voralbergii pospolite rusze-

nie maszeruje do przeznaczonych sobie miejsc.

Zapewniają, iż Arcy Xiążę Karol obemy znowu komendę nad armią, i że w samey rzeczy udał się już w podróż do armii.

Pewna pogłoska potrzebująca ieszcze wtelkiego potwierdzenia, mowi: iż forteca Ulm poddała się Francuzom.

z Niemiec d. 20. Maia.

Z Frankfurtu piszą dnia 17. Maia, co następuje: „Dziś rano obudził nas huk armat. Francuzi uderzyli na huzarów Szeklego i na milicyą stojącą nad rzeką Niddą, lecz zostali odpartymi, za pomocą Mogunckiego maiora Görger, który ostatnim na pomoc przybiegł. Strzelcy Moguncy zabrali Francuzom 2 armaty.”

Dnia 11. stały obydwie armie naprzeciw siebie bardzo blisko pod Ulm. Francuzka armia ściągnęła się pod Kirchberg mila od Ulm, a cesarska armia generała Kray stała pod Pfuel, pół mili od Ulm. Dnia 14. słyszano z okolicy Ulm kanonadę trwającą przez cały dzień.

Dnia 15. odprawiała się w Ulm wielka woenna rada, na której był także przytomnym minister armii Hrabia Lerbach.

Francuzka główna armia stojąca w okolicy Ulm składa się z 65,000 ludzi, a korpus w wyższej Szwabii z 15,000. Z korpusu francuzkiego zgromadzonego w Straßburgu, Kehl i Offenburgu maszerują do armii głównej francuzkiej posiłkowe dywizye, między którymi znajduje się także legia cudzoziemka.

z Landsberga d. 14. Maia.

Feldmarszałek Xiążę Reufs cofnął się wczoray z Füssen do Renty dla bronienia w 10,000 ludzi ważnego wąwozu Erenbur-

ger Clause, prowadzącego do Tyrolu. General Lecourbe zmierza w wielkiej dosyć liczbie do Voralbergii i Tyrolu, końcem zapewne wkroczenia przez Gryzonią albo Tyrol do Włoch. Francuzi opanowali Kempten, a ich podiazdy rozciągają się aż do Nesselwank.

z Augszpurga d. 15. Maia.

Prawe skrzydło Francuzow pomknęło się podług wszelkiego podobieństwa do wyższej Szwabii, ponieważ między Augszpurgiem, Kempten, Isny, i Bregentz przerwana jest komunikacya. Zdaie się, iż generał Kray użył na swoją korzyść położenia okolicy Ulm, przymusiwszy tym sposobem generała Moreau do zwrocenia tam swojej głównej potęgi. Lewe skrzydło francuzkie stoi powiększej części na lewym brzegu Dunaiu, i odbiera od Renu nowe posiłki.

z Augszpurga d. 15. Maia.

Francuzi cofnęli wszystkie swoje podiazdy za rzekę Iller, gdzie ich wielka armia składająca się ieszcze z 60,000 ludzi, i odbierająca ustawiczne posiłki rozłożyła się obozem, dla wypoczęcia sobie zapewne przez kilka dni. Francuzka główna kwatera była dnia 13. w Biberach. Zapewniają, iż generał Kray odparł dnia 11. z znaczną stratą ieden korpus francuzki, który zadaleko powążył się posuwać z teytu strony rzeki Iller.

z Ratyzbony d. 18. Maia.

Francuzi wkroczyli już do Mindelheim, i Türkheim i grożą Augszpurgowi. Cała nasza nadzieia zasada się ieszcze na armii Austryackiej zgromadzonej pod Ulm.

z Wiednia d. 14. Maia.

Tutejszy poseł turecki otrzymał onegdaj nadzwyczajnego kuryera z Konstantynopola z nadspodziewaną wiadomością, iż wojna w Egypcie znowu wybuchła. Gdy czyniono trudności, oddaleniu się Francuzów z Egiptu, gdy kapitan Basza nie zawinął jeszcze z swoją flotą do Alexandryi, i gdy zaczęto zabijać Francuzów w Egypcie, przeto uderzył generał Kleber na Wielkiego Wezyra, chcącego odprawić w 20.000 ludzi swoy wiazd do Kairu, i poraził go do szczętu. Okropną uczyniono rzeź, osobliwie między turecką piechotą, z której nie wiele z życiem się ratowało; ratowało się zaś więcej ucieczką kawaleryi, która do obozu Osmana Baszy uciekła. Wspomniony Basza ruszył natychmiast do Kairu, wyrzwał tam w pień kilka tysięcy Francuzów, między którymi znajdowali się także francuzcy mędracy, i współczłonkowie narodowego Instytutu. Powiadają, iż Murad Bey jeszcze przed uderzeniem Klebera poraził korpus jeden Francuzów maszerujący z Kairu do Alexandryi, co nakłoniło Klebera do atakowania Wielkiego Wezyra. (Oczekujemy potwierdzenia tych wszystkich wiadomości przez przyszłą pocztę z Konstantynopola.)

z Wiednia d. 21. Maia.

Wypis z raportów urzędowych. Generał Kray donosi z Ulm dnia 15., iż w armii nie zaszła żadna znaczna odmiana. Nieprzyjaciel ściągnął swoją główną potęgę do Weissenhorn i Krumbach, także postawił znaczny korpus na lewym brzegu Dunaju pod Erbach.

Daley donosi dnia 16., iż wspomniony korpus francuzki pod Erbach tak się do jego prawego skrzydła przybliżył, iż się stał przykrym stanowiskiem naszej armii. Aby

więc uwolnić z tej strony armią, i podzielić się nieprzyjaciela, rekognoskował generał Kray dnia 16. nieprzyjacieli kłkie stanowisko pod Erbach, co mu się tak dobrze udało, iż się nieprzyjaciel cofnąć musiał półtorej mili z Erbach do Ehingen, zostawiając nam niewolników. W Vorarlbergii i Gryzonii niezaszło jeszcze nic ważnego. Kray utrzymał przez Mindelheim komunikacją z Xiążęciem Reuss.

Podług raportu generała Melas datowanego w Oneglia dnia 7. Generał Einsnitz poraził nieprzyjaciela na gorze Mucchio delle Pietre, zabrawszy nieprzyjacielskiego generała dywizyi Cravelle z wielu oficerami i więcej 1000 ludzi w niewolę. Nasza strata składa się prawie z 200 ranionych i zabitych. Także zdobyto w rozmaitych bateriach nadbrzeżnych 15 armat. Generał Knesevich poraził dnia 6. nieprzyjaciela w wąwozie Tenda, ścigając go aż za Saorgio. Zabrał mu 2 armaty, 2 haubice, 5 wozów z amunicją, jednego kapitana, 3 oficerów i 103 żołnierzy. Nasza strata składała się tylko z 12 zabitych i 35 rannych. Generał kawaleryi wyśłał kilka podjazdów do okolic Nicei. Pod Genuą nie zaszło nic ważnego. Garnizon twierdzy Sawony uczynił dnia 6. wycieczkę, lecz został odpartym.

z Londynu d. 13. Maia.

Lord St. Vincent krąży teraz z 30 liniowemi okrętami pod Brest, gdzie się znajduje 42 francuzkich i hiszpańskich liniowych okrętów.

Dnia 9. przesłał Parlament Królowi wszystkie rezolucyje ściągnięte do unii Irlandzkiej. Król przyrzekł odejść do Parlamentu Irlandzkiego.

Sławny Mallet du Pan umarł dnia 10. w Richmond. Pomieważ jego familia tyl-

ko ziego uczonych dzieł utrzymywała się, więc wspaniałość ministra opatrzyła syna ięgo zyskownym urzędem; także otworzono składkę dla ięgo wdowy i dzieci.

Dnia 8. podał Pan Jones w izbie niższej swoje żądanie przeciwko dalszey wojnie z Francją. Mowił on bardzo żywo, i rzekł między innymi, co następuie:

„Wojna niniejsza jest wojną wyniszczenia i wygładzenia, bellum Bourbonium; ministrowie opłacają złotem angielskim strumienie krwi rozlewające się po świecie, a lud angielski stęka pod ciężarem podatkow nieślanych i uciemiężliwych. Ministrowie nie toczą wojny o panowanie na morzu, gdyż są Panami ięgo, nie o rozszerzenie handlu, bo Anglia ma w ręku Monopolium całego świata. Także nie mają się czego lękać o Indye, gdzie Tygrys Tippu poległ. Nakoniec nie mają potrzeby toczyć wojny przeciwko Jakubinizmowi, bo wężowi temu zgruchotano głowę. Ministrowie opłacają próżno angielskim złotem obce woyska, i zdaie się, iż są werbownikami całej Europy.”

„Proszę ich na Boga, niech dadzą ludowi angielskiemu zamiast wojny i głodu, pokoy i obfitość, niech nie dopuszczają Buonaparcie Korsykańczykowi honoru bydz fundatorem pokoju świata. Jeżeliby zaś ich uszy głuchemi były, niech rzuci się Parlament do nog dobrego, łaskawego, cnotliwego i bogoboynego Monarchy Jerzego, i błaga go, aby się zastanowił nad wielkim i nieśluchanym ciężarem swego ludu, i nie toczył dłużej wojny przeciw francuzkiej Rzezypospolitey o przywrocenie domu Bourbonow.” . . .

Minister Pitt nie chciał wcale odpowiedzieć na to żądanie, i sądził się bydz przekonany, iż większość odrzuci ten niewczesny wniosek; co w samey rzeczy nastąpiło w 50 kreskach, przeciwko 8.

W Birmingham i wielu małych miastach fabrycznych wszczęły się rozruchy z przyczyny wielkiej drogocci. Pospolstwo zrabowało składy mąki, masta, i innych potrzeb życia, lecz wszędzie przywroceno znowu spokoyność.

Xiążęta Orleans udali się do Lizbony.

z Londynu d. 16. Maia.

Gdy onegdaj Król musztrował batalion grenadyerow gwardyi pieszey, wystrzelono z batalionu, i kula trafiła oficjera morskiego Ongleystoiącego w rowney linii z Królem. Oficjer raniony upadł na ziemię. Przetrzęsano natychmiast wszystkie patrontasze, lecz nie znaleziono nie takowego, coby podeyrzenie wzbudzić mogło. Rana oficjera nie jest niebezpieczna. Okolicznosc ta czyni wiele wrazenia; lecz większe ieszcze wrazenie wzbudził przypadek zdarzony na teatrze Drury Lane. Ledwo Król wszedł do swoiey loży, w tym skoczył w parterze dobrze ubrany człowiek na ławkę, wymierzył pistoletem do loży królewskiej i wystrzelił. Pan Holroyd zwrocił do góry pistolet, i szczęściem jest, iż kula poszła do góry. Publicznosc zostawała przez iedną sekundę prawie w zachwyceniu, iak gdyby zkamieniała, lecz razem wzniósł się ze wszystkich stron krzyk: „Chwytaycie złoczyńcę! zamykajcie wszystkie drzwi!” Stoiące około niego osoby schwytały go natychmiast za kołnierz, zaprowadziwszy do pokoju muzycznego, gdzie natychmiast był słuchany przez sądziego policyi. Z ięgo wyznania okazuje się, iż się nazywa James Hadfield, jest synem woźnicy z Londynu, a z rzemioła złotnikiem. Służył w regimencie dragonii i odprawił dwie kampanie w Flandryi, gdzie otrzymał wielkie rany. Potem wziął abszeyd, i wrócił się do swego rzemioła.

Powiedział on, iż jest sytym życia, że pragnie śmierci, i że niechciał sobie samemu odbierać życia, lecz tylko przestraszyć spektatorów, aby się rzucili na niego. Spodziewa się, iż tym sposobem załuszył na utratę życia. Nie chciał zabić Króla, lecz wymierzył tylko w górę łoży królewskiej; iego wystrzał jest iak najlepszym w Anglii. Dalej wyznał, iż byłby wystrzelił do Króla w innym mieyscu, lecz wstrzymał się od tego. Gotów jest na śmierć, nie czuje niedostatku, nie brakuje mu pieniędzy, miał dwie żony, z których iedna najlepszą była na świecie kobietą, lecz drugą uznaię bydz prawdziwym diabłem, którą iednakowoż najlepiey kocha."

Gdyby kula była poszła niżej 18 calow, Król byłby podpadł niebezpieczeństwu.

z Warszawy d. 26. Maia.

Dziś ciągniono tu po 133. raz numery trzeciej Królewsko Pruskiej loteryi liczbowej, na rzecz inwalidow i wdow, tudzież ku zapomżeniu szkół i szpitalow. Numery wyciągnięone są następujące: 29. 54. 84. 86. 87.

Rozmaite Wiadomości.

Król hiszpański wstawił się do Króla Neapolitańskiego swego brata za sławnym Do-

Obwieszczenie. Przyczyny, dla których wprzeszłym roku wyprowadzanie wełny krajowej łądem za granicę na rok zakazane było nie tylko i teraz ieszcze zachodzą ale też nawet przy szkodzie, którą każdy przeszył tegiey zimy w owcach ponioł, obawiać się trzeba ieszcze większego niedostatku wełny, iak wprzeszłym roku. Raczył więc Najjaśniejszy Król Jnc Pruski Pan nasz najmłodszy sam przez rozkaz gabinetowy dnia 9. Maia r. t. wydany rozkazać, żeby w prowincjach

Io mieu siedzącym ieszcze w Sycylii w więzieniu. — Francuzi opuścili znowu Mannheim, i mieszkańcy sami odbywaią straż przy bramach. — W batalii pod Möskich zabito pod generałem Moreau 4 konie. Generał Lecourbe był w niebezpieczeństwie. Moreau z ciężką kawaleryą udecydował zwycięstwo. Pod czas tey batalii dostał się ieden Xiążę Württembergski w niewolę. Pod czas potyczek pod Biberach i Kempten, zostali ranionymi także z strony cesarskiej, Xiążę Gustaw Hessen Hombourgski i Xże Chrystyan Neuwidcki. — W Xiążstwie Württembergkim, którego połowa opanowaną już została przez Francuzow, panuje ponure zamieszanie. — Zapewniaią w Frankfurcie, iż Francuzi opanowali Augszpurg i Lindau. — Generał adiutant, Xiążę Włoski Hrabia Suwarow Rymnicki, mianowany jest znowu Szambelanem. Wiadomo jest, iż piastował ten sam urząd przed wyprawą na Francuzow. — Między Engen i Stokach zabrali Francuzi tak wielkie magazyny, iż potrafią żywić niemi 50,000 wojska przez 6 miesięcy. W pierwszey potyczce dnia 3. Maia pod Stokach prawie całe 3 regimenta austriackiey kawaleryi wyniszczone zostały bagnetem francuzkim.

Pruss - Południowych i Nowo - Wschodnich, tudzież w nowym Szlątku wełny owcey za granicę łądem od dnia 1. Czerwca roku tego znowu przez rok nie wyprowadzono, i żeby wywoz oney zakazany był. Takowy ponowiony zakaz podaje się więc publiczności niniejszym obwieszczeniem do wiadomości. W Poznaniu dnia 27. Maia 1800.

Kamera Wojskowo - Ekonomiczna JK. Mci Pruss - Południowych.

Dodatek

Dodatek do Nru. 44. Gazety Południowo - Pruskiej.

Obwieszczenie. Podaje się niniejszém obwieszczeniem do publiczney wiadomości, iż w departamencie Kamery Kaliskiej pokazały się znowu fałszywe talery, które się przez następujące oznaki od dobrych różnią, to jest: 1) Lżejsze są $1\frac{1}{2}$ łota od dobrych. 2) Materjał, z ktorego robione, jest cyna dobra czysta i przednia, znajduje się na nich znak mennicy A. rok 1790. 3) Zdają się być lane w formie z gliny zrobionej, są też mniejsze i cieńsze od dobrych talerów. 4) Są nieforemne, litery na nich też grube nie kształtne i całe wybite w kupę ścięzione. Przestrzega się więc każdy, żeby takowych talerów nie przyjmował. W Kaliszu dnia 28. Kwietnia roku 1800.

Kamera Wojskowo-Ekonomiczna JK. Mci Pruss-Południowych.

Ostrzeżenie. Około Kaliszek w wydziale Południowym postrzeżono rozbojnika dystyngwującego się przez wzrost wysoki i mocny skład ciała, twarz okrągłą i włosy czerwone, a chociaż miał na sobie surdut granatowy podług dawniejszego tutejszego krajowego kroju zrobiony, to jednakowoż zdaje się, iż nie pochodzi z Polaka. Względem zchwytania tego człowieka uczynione już w prawdzie potrzebne dyspozycje, jednakowoż przestrzega się publiczność o nim, wzywając każdego, żeby go za postrzeżeniem schwytał i do najbliższego inkwizytoryatu oddał. W Poznaniu dnia 20. Maja roku 1800.

Kamera Wojskowo-Ekonomiczna JK. Mci Pruss-Południowych.

Citatio edictalis. Tutejsza Południowo-Pruska Regencya, na żądanie Kryminalratha Neumana, jako kuratora sukcesji zmarłego dnia 17. Augusta 1797 w Mieszkowie Jadwigi z Pucznik Galeskiej, która nieważny testament po sobie zostawiła, wzywa niewiadomych sukcesorów, i sukcesorki zmarłej niniejszém publicznym obwieszczeniem, aby w przeciągu 9. miesięcy z swemi pretensjami na piśmie, albo ustnie zgłosili się, aby nayoźniej na terminie zawitym dnia 12.

Grudnia t. r. przed deputowanym regencyjnym asseforem Laue, na tutejszej Regencyi osobiście, albo przez prawnych pełnomocników stawili się, dokumenta i papiery, na których się ich pretensje zasadzają, w oryginałach, albo w widymowanych kopiach na miejsce przynieśli, lub inne dowody swych wniosków dokładnie podali, a potem opisania sprawy oczekiwali, oraz prawnego rozdzielenia i wydania sukcesji spodziewali się. Ci zaś, którzy ani przed terminem, ani podczas terminu nie zgłoszą się, niech się spodziewają niezawodnie, iż prekludowanemi będą, i sukcesyja meldującym się sukcesorom, do wolnego rozrządzenia, wydana zostanie. Sukcesorowie bliżsi, albo równie bliscy, meldujący się po prekluzji, będą potem obowiązani, przyznać wszystkie czynności i rozrządzenia tych sukcesorów, którzy się przed terminem meldowali i legitymowali. Także nie będą mogli żądać od ostatnich, ani złożenia rachunków ani nagrody za brane użytki, lecz muszą kontentować się tylko tem, co się z sukcesyji reszty zostanie. Jeżeliby zaś nikt się nie zgłosił, przeto sukcesyja fisco, i wyznaczonym w testamencie sukcesorom, do rozprawienia się względem swoich praw między sobą zestawiona będzie. Ci, którzyby dla dalekiej odległości, choroby, wieku, albo innych prawnych przeszkód, osobiście na wyznaczonym terminie stawić się nie mogli, mogą sobie obrać iednego mandataryusza, między tutejszemi Justyc Kommissarzami, na których im się proponują, kryminalrath Kuntzel, Beyer, i Urodz. Kurowski, i Justyc Kommissarze Guderyan, oraz Urodz. Jonemann, ale tego muszą wcześniej, przed terminem, prawną opatrzeć plenipotencyą i dostateczną informacją. Dan na Regencyi naszej w Poznaniu dnia 20. Stycznia roku 1800.

Citatio edictalis. Tutejsza Południowo-Pruska Regencya JK. Mci, zapożywa niniejszym Teresę Łapińską z domu, a zamężną Popławską rodziczkę z Białogostoku, która od męża swego Łukasza Popławskiego lokaja tu z Warszawy w roku

1795 poszła, edyktałnie, aby się w przeciągu 3 miesięcy, a najpóźniej na terminie sub praedictio dnia 25. Augusti a. c. o godzinie 9. ranniej przed deputowanym do tego JP. Regencyi konsyliarzem de Goldenberg w tutejszey Regencyi osobiście stawiała, na skargę rozwodową przez męża iey zanieśioną odpowiedziała, a w przypadku nie zawarcia małżeccy bydz zaproponowaney ugody dekretu sądowego, w niestawieniu się zaś oczekiwała, iż za złośliwą żonę męża swego opuszczając poczytaną będzie, a zarym rozwód nastąpi, i kara rozwodowa in contumaciam wymierzona będzie, i mężowi iey powtorne ożenienie dozwolone bydz ma. Działo się w Warszawie dnia 4. Marca roku 1800.

Krolewska Południowo-Pruska Regencya.

Citatio creditorum. Jego Krolewskiej Mości Regencya Południowo-Pruska w Poznaniu, czyni niniejszym pismem wiadomo, iż na żądanie rozmaitych wierzycielow Urodz. Franciszka Mieczkowskiego z Polskiej Przysieki pod Smigłem, konkursu kredytorow do majątku tegoż Urodz. Mieczkowskiego, podług powieści z samych tylko summ na długach mianych, składającego się rozpeczęty został, zapożyczają się zarym wszyscy, do wspomnionego Urodz. Franciszka Mieczkowskiego pretensye iakiekolwiek prawne mający, niniejszym pismem, ażeby w przeciągu 3 miesięcy a najdaley na terminie dnia 29. Julii z rana o godzinie 8. r. b. przed deputowanym do niniejszey czynności assefforem Regencyi Laue wyznaczonym, albo osobiście, albo też przez pełnomocników prawnych, na których wierzycielom znaomości tu niemającym, konsyliarze kryminalni Beier, Düring i Justycyi kommissarze Früzon, Jone-mann i Wolff zalecają się, na naszey tutejszey Regencyi stawili się, pretensye swoje likwidowali i weryfikowali, tym oraz końcem dokumenta i dowody w ręku ich zostające z sobą na miejsce zabrali, i potym w przypadku niepoiednania się w dobroci, wyroku prawnego i umieszczenia ich w dekrecie prioritatis na przyszłość uknować mianym, oczekiwali, zaś niestanąwszy na terminie wyznaczonym, spodziewali się, iż z pretensyami swoiemi do masy konkursowey Urodz. Franciszka Mieczkowskiego mianymi uchyleni zostaną,

i że im względnie innych wierzycielow wieczne milczenie będzie nakazane. Podług czego wierzyciele Urodz. Franciszka Mieczkowskiego miarkować się mają. Dan na naszey Regencyi w Poznaniu dnia 3. Marca roku 1800.

Do zdzierzawienia. Jego Krolewskiej Mości Południowo-Pruskie Kollegium Pupillarne w Poznaniu czyni niniejszym pismem wiadomo, iż końcem zdzierzawienia publicznego dobr i majątnościow Łekińskiej, Rąbczyńskiej i Grodzkiej z przyległościami, małoletnich dzieci niegdę Urodz. Jakoba Radonskiego własnych, na trzy po sobie następujące lata, termin dnia 20. Czerwca r. b. przed konsyliarzem kryminalnym assefforem pupill. Schnakenburgem wyznaczony został. Zapozycywią się zarym wszyscy chęć do zdzierzawienia onych dobr mający, aby na terminie przerzeczonym o godzinie 9. z rana na Regencyi tutejszey osobiście lub przez pełnomocników prawnych z liczby tutejszych approbowanych Justycyi kommissarzow wybranych stawili się, oświadczenia swoje uczynili i potym przyde-rzenia sobie dzierzawy za poprzednią approbacją wzwyż pomienionego kollegium pupillarnego spodziewali się. W Poznaniu dnia 10. Maia 1800.

Doniesienie. Dobra Kruszyna z 6ciu folwarkow złożone o 2 mile od Częstochowy na granicy Śląskiej leżące; obfitujące we wszystkie ekonomiki artykuły, oraz w znaczne bory i lasy; mające młynow kilka i tartak na rzece Warcie; posiadające inwentarze znaczne, budowle gospodarckie w naylepszym stanie, oraz pałac murowany i ogród z piękną oranżeryą; mające około 1000 korey zastewu i bardzo znaczną osiadłość, są do sprzedania lub zamienienia na dobra pod Lwowem. Życzący sobie kupna takowych, raczy się zgłosić po inwentarz i cenę w Warszawie na Nowelipki w domu JW. Sętyka, albo też do Kruszyny dobr wyżej wspomnionych.

Do sprzedania. Jego Krolewskiej Mości Południowo-Pruska Regencya w Poznaniu, podaje niniejszym pismem do wiadomości, iż na żądanie Hrabstwa Dzeduszyckich nawzajem sobie małżonkows z Wrunek, majątność Szwarzendzka, w dystrykcie Poznańskim i mila od miasta Poznania le-

żaca. Urodz. Alexandra Augusta Boianowskiego Szambelana własna, składająca się: 1) z miasta Szwarzendza, czyli Grzymałowa; 2) z wsi i folwarku Szwarzendza; 3) z wsi i folwarku Gruszczyna; 4) z wsi i folwarku Łowęczyna; 5) z wsi i folwarku Zalaszewa; 6) z wsi i folwarku Gąbno; 7) z wsi i folwarku Kruszewnicy; 8) z wsi i folwarku Nowej Wsi; 9) wsi Jasna; 10) niyna czynszownego Zielenice, z wszelkimi do niej przynależącymi realnościami ogółem biorąc według tary urzędowej w miesiącu Czerwcu 1799 nastąpionej, rachując po 5 od sta na 159,901 tal. 7 dobrych groszy $8\frac{2}{3}$ fen. zaś po 4 od sta na 199,870 tal. 7 dobr. gr. $8\frac{2}{3}$ fen., i nakoniec po 6 od sta na 133,251 tal. 2 dobre grosze $5\frac{2}{3}$ fen. oceniona, którą to taryę wraz z przyłączeniem do niej dowodami, na tutejszej Regencyi przyznać sobie można, na trzech po sobie następujących terminach, to jest: dnia 17. Lipca 1800, dnia 18. Października t. r. i ostatnim zawitym dnia 3. Lutego 1801 przed konsyliarzem regencyi Hoeningiem, iako specjalnie do tego upoważnionym deputatem o godzinie 9. z rana, więcej dającym publicznie ryczałtowym sposobem ma być odprowadzona. Wszyscy zatem chęć kupna mający, którzy według istotnego położenia onejże majątności posiadacę on są zdolni, i zapłacić też samą przyjemnie są w stanie, wzywają się niniejszym pismem, aby w czasie wyżej oznaczonym na tutejszej Regencyi stawili się, i oświadczenia swoje uczynili, zaś na ostatnim terminie licytacji wzywać pomieniona majątność Szwarzendzka, z wszystkimi do niej należącymi przyległościami na rzecz więcej dającego niezawodnie przyderżoną zostanie, i na jakiegokolwiek późniejsze oświadczenia korzystniejszego żadnego względu mieć się nie będzie. W Poznaniu dnia 24. Lutego roku 1800.

Do zadzierżawienia. Majętność Sierakowska, do której należą znaczne wsi, folwarki, holerdry, młyny, gościńce; tudzież majątność Psarska z należyciami; naostatek prawo robienia piwa, palenia wodek w majątności Biezdrowskiej, i tamże po znacznych miejscach szynkowania, poedyńczo lub też razem z wolnej ręki od przyszłego S. Jana w trzechletnią dzierżawę wypuszczone będą. O kondycjach potrzebnych dadzą wiadomość w Biezdrowie Dominium tamtejsze, w

Sierakowie sąd tutejszy patrymonialny oraz w Poznaniu JP. Radca Rose, gdzie także opisane i intrat tych dobr okazane być może. W Poznaniu dnia 29. Maia roku 1800.

Do zadzierżawienia. Jego Królewskiej Mości Regencya Południowo-Pruska w Poznaniu czyni niniejszym pismem wiadomo, iż dobra Szkaradowo pod Rawiczem, wraz z należącymi do nich wsiami Ostoiami z Jeziorami, tudzież z inwentarzem co do bydła i pola pod sekwestracją wzięto, a Urodz. Jana Nepomocena Mycielskiego własne, które dotąd w 4000 tal. dzierżawy rocznej chodzą na terminie dnia 21. Czerwca r. b. przed deputowanym konsyliarzem regencyi Düringem, wyznaczonym, w powtorną trzechletnią dzierżawę poczynawszy od S. Jana r. b. ryczałtem za opłaceniem dzierżawy rocznej anticipative więcej dającemu, a to pod warunkiem ustąpienia z posesyji dzierżawnej gdyby subhastacya onych dobr, w ciągu dzierżawy nastąpić miała, mają być puszczone. Wzywają się zatem wszyscy ochoczy dzierżawy wspomnianych dobr, aby dnia przepisane go na Regencyi tutejszej stawili się i warunki dzierżawy dokładnie wyrozumieli, a iż spodziewać się mają, iż za przychyleniem się wierzycielow do dobr niniejszych się ubiegających kontrakt dzierżawy z więcej dającym zawarty zostanie. W Poznaniu dnia 15. Maia roku 1800.

List gończy. Bando rozbojników, z 25 osob się składające, przed niejakim czasem Urodz. Koszuckiego w Kaliszku gwałtownym sposobem zrabowało, i zmoczyło. Podobnie w Kopydłowie 12 rozbojników zamysłali do rabunku. Po rabunku w Kaliszku znaleziono stary kapelus, który należeć ma człowiekowi, który dawniej u młynarza w Kopydłowie służył, lecz od Wielkiej Nocy roku tego odprawił się, i do Prusl-Zachodnich iść zamysłał. Ten człowiek nazywa się Leon, lecz przez bytność swoją w Kopydłowie nazwał się Wójciechem, i szczególnie dystryngwie się z kilku brodawek na policzku prawym mających i szczerbatym z przodu będący. Wszystkim tedy od Kamery JK. Mci wojennej i ekonomicznej dependującym zwierzchnościom zaleca; a inne rekwiruje się, ażeby tego człowieka, skoby się gdzie pokazał, natychmiast aresztować,

i pod pewnym konwojem tu do Kalisza odeśłać.
W Kaliszu dnia 22. Maja roku 1800.

Kamera JK. Mci Woienna i Ekonomiczna
Pruff-Południowych.

Aukcja. Dnia 26. miesiąca Czerwca roku bieżącego od 2. do 5. godziny po południu będą następujące pretiosa i srebra do majątku po zmarłym Jozefie Piotrowiczu Adwokacie konsyftorskim należące, naywięcej dającymu sprzedane. 1) Waza do ponczu, 13 przywień, $7\frac{1}{2}$ łotow ważąca, 8 proby. 2) Postument, 8 grz. $14\frac{1}{2}$ łot. waż. II proby. 3) Menazik w dwóch częściach, 14 grz. II łot. II proby. 4) Dwie misy, 8 grz. 7 łot. ważące, II proby. 5) Dwie misy, 7 grz. II proby. 6) Dwie dito, 8 grz. 2 łot. II proby. 7) Taca, 6 grz. $1\frac{1}{2}$ łot. II proby. 8) Imbryczek do kawy i mleka, 5 grz. 3 łot. 13 proby. 9) Mała waza bez pokrywy, 3 grz. 6 łot. II proby. 10) Koszyk do owocu z talerzem, 3 grz. 5 łot. II proby. 11) Koszyk do owocu z talerzem, 3 grz. II proby. 12) Łyska do ryb, $13\frac{3}{4}$ łot. ważąca, II proby. 13) Dwie salaterki wewnątrz wyłacane, 4 grz. $3\frac{1}{2}$ łot. ważące, II proby. 15) Czternaście sztuk trzonków od noży, 2 grz. II łot. ważące, II proby. 16) Dwanaście sztuk noży, 2 grz. 3 łot. waż. II

proby. 17) Dwie złamane łyszki od cukru, 1 grz. $3\frac{1}{2}$ łot. waż. II proby. 18) Dwie półmiskowe łyszki, 1 grz. 8 łot. waż. II proby. 19) Poł tuzina łyżek słołowych, 2 grz. 2 łot. waż. II proby. 20) Dito dito dito, 2 grz. $2\frac{1}{2}$ łot. waż. II proby. 21) Dito dito dito, 2 grz. $2\frac{1}{2}$ łot. waż. II proby. 22) Poł tuzina widelcow, 1 grz. $12\frac{1}{2}$ łot. waż. II proby. 23) Dito dito, 1 grz. $15\frac{3}{4}$ łot. waż. II proby. 24) Złota tabakiera z futerałem, 26 dukatow ważąca. 25) Pierścień wielki bryllantowy, około $7\frac{1}{2}$ karat. ważący. 26) Pierścień bryllantowy podługowaty, koło $6\frac{1}{2}$ karat. ważący. 27) Łańcuch złoty na szyję, 13 dukatow ważący. 28) Złoty medaillon z portretem zmarłego Piotrowicza. 29) Łańcuszek złoty do zegarka, kameryzowany bryllantami i perłami. 30) Zegarek złoty repetycyjny hollenderskiemi rautami obsadzany. Wszyscy, którzy cokolwiek kupić ochotę mają, zywają się, ażeby w wyżej rzeczonym miejscu stawili się, i dalszego rozporządzenia oczekiwali. Przytem iednak każdego uwiadomia się, iż srebro niżey iak taxa sprzedawane nie będzie. W Poznaniu dnia 5. Kwietnia roku 1800.

Do sądu miejskiego wyznaczeni Dyrektor
i Affessorowie.

Drukował Dekę i Kompania w Poznaniu.